

ÅRSRAPPORT 2018

VI FØLGER FORSKNINGEN
INN I PRAKSIS

Innhold

Leder har ordet	2
Nøkkeltall	3
Tjenestestøtte og implementering	4
Metoder og tiltak	6
Resultater og tabell oversikt	8
Kvalitetssikring av tiltak	13
Formidling og informasjonsarbeid	14
Formidling til praksisfeltet 2018	16
Barn og unge kongressen (årskonferanse)	18
Forskningsartikler og KONTEKSTonline	19
NUBU i mediene	20
Sosiale medier	20
Forskning og utvikling	24
Forskningsoppgaver	25
Deltakelse i internasjonale nettverk	26
Årsregnskapet	28
Publikasjonsliste 2018	34

Året 2018 har vært preget av høy aktivitet og produksjon. NUBU sin årsrapport gir et innblikk i senterets samfunnsoppdrag, resultater og noen av årets viktige hendelser.

Leder har ordet

KONTEKSTonline

NUBUs visjon er å følge «forskning til praksis». Det innebærer å gjøre forskningsresultater tilgjengelig for praktikere innenfor feltet vårt: sårbare barn, unge og deres familier. I tillegg til å utvikle og implementere forskningsbaserte, virksomme tiltak skal også forskningsfunn formidles – kortfattet og forståelig. I dag skjer formidling i økende grad digitalt og på sosiale medier, dermed må fagtidsskrifter og bøker finne alternative plattformer. KONTEKSTonline er et forsøk på nettopp en ny plattform. I 2018 ble det utgitt to «nummer». Etter en modernisering i det tredje nummeret (mars 2019), ser vi at artiklene blir delt i stor grad og når ut til yrkesutøvere og brukere av offentlige tjenester.

NUBUs visjon er å følge «forskning til praksis».

Nye innsatser

I 2018 har BLD og Bufdir sin innstas for en kvalitetsøking i barneverntjenesten startet for alvor. En omfattende plan for kompetanseheving for barnevernansatte, og en like ambisiøs plan for systematiserte hjelpetiltak, har begynt å ta form. Kompetansenettverk, med Fylkesmannen som ansvarlig, er etablert landet rundt. En faggruppe arbeider med å utvikle aldersspesifikke grunnmoduler. NUBU er involvert i læringsnettverkene ved å mobilisere ansatte og tjenesteutøvere som bidrar inn til vår implementering. Dette er en sentral oppgave for alle fagmiljøer og kompetansesentre for barn og unge.

Ny eier

NUBU og Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) har arbeidet med å finne nye eiere til NUBU etter at Universitetet i Oslo besluttet å avvikle Unirand. BLD var tydelig på at NUBU skulle videreføre sin virksomhet og mandat på tilsvarende måte som tidligere. Fire fagmiljøer fikk tilbudet, og valget falt på NORCE, et nyetablert bredt sammensatt forskningsinstitutt eiet av Universitetet i Bergen, Stavanger og Agder. NORCE ville knytte til seg NUBU som datterselskap og NUBU mente dette var formen som best ville ivareta senterets mulighet til å fortsatt oppfylle mandatet. Spennende forskningsmiljøer vil kunne gi utviklende samar-

beidsmuligheter. Eierskifte er fra 1. januar 2019 og vi går et spennende år i møte. NUBU er også glad for å få med NIOM og NKVTS, begge Unirand selskaper, til NORCE.

Personvern, internkontroll og GDPR

EUs direktiv om personvern (GDPR) har nok preget de fleste virksomheter i 2018. Kanskje særlig virksomheter som har forskning som et viktig formål og som innhenter sensitiv informasjon om enkeltpersoner. Vi har foretatt en fullstendig gjennomgang av prosjekter og revisjon av rutiner. NUBU har fått god ekstern juridisk bistand, men senterets ansatte har også gjort en formidabel innsats. Denne årsmeldingen viser at NUBU, på tross av omfattende arbeid tilknyttet GDPR, ikke har hatt en «pause» i senterets kjernevirksomhet; forskning, utvikling og implementering.

Veien videre

I 2018 fikk NUBU en ny bevilgning til å følge gruppen barn som har deltatt i den longitudinelle studien Barns sosiale utvikling. Målsettingen med prosjektet (les om SLEDE side 25) er å framskaffe kunnskap som kan forebygge sosiale, atferdsmessige og skolefaglige vansker. Den forebyggende modellen TIBIR, videreføres med et omfattende utviklings- og evalueringsarbeid. Modellen skal nå inkludere barn med psykiske vansker og med symptomer på angst og depresjon. NUBU har også et tett samarbeid med Bufetat og tiltakene som Ungdomsavdelingen kvalitetssikrer. Kvalitetssikring av alle NUBU sine tiltak er en sentral del av vår virksomhet. NUBU bidrar også aktivt inn i mange av behandlingsteamene rundt om i Norge. Det vil vi fortsette å gjøre i tiden framover.

Terje Christiansen
administrerende direktør

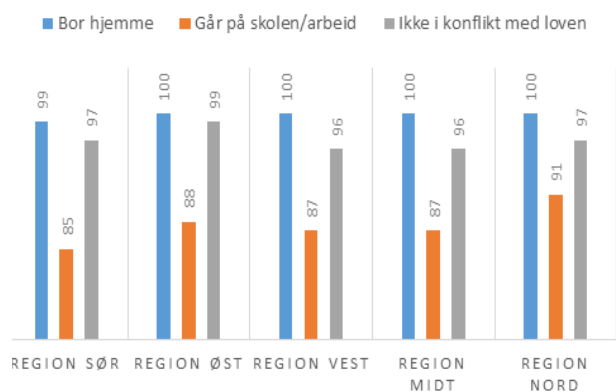
MANGE BARN, UNGE OG FAMILIER FÅR HJELP

Antall PMTO og TIBIR saker

- PMTO - 1247 saker (58,30 %)
- TIBIR - 892 saker (41,70 %)

RESULTATER VED AVSLUTNING AV MST (I PROSENT AV FULLFØRTE SAKER)

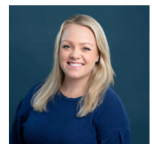
Resultatene gjelder for 474 sakene som ble fullført (90% av de avsluttede sakene).

Kompetansebehovet i barnevernet

Om endringen av ansvarsfordelingen mellom stat og kommune

Aktuelt

For å ivareta behovene til barn og familier med alvorlige og sammensatte vansker når endringen av ansvarsfordeling mellom stat og kommune trer i kraft, bør det foreligge en strategi og plan for hvordan barnevernet skal øke sin kompetanse, men også sikre vedlikehold av allerede opparbeidet kompetanse.

Anette Arnesen Grønlie
Spesialkonsulent ved NUBU

Publisert 1. Februar 2018
KONTEKSTonline nr. Utgave 1 - 2018
ISSN NR 2239-4825

Del artikkelen

Skriv ut artikkel

Forskningsformidling og KONTEKSTonline

I 2018 etablerte vi det digitale tidsskriftet «KONTEKSTonline».

KONTEKSTonline er rettet mot ansatte i praksisfeltet (barnevernsansatte, pedagoger, psykologer med mer) og kommer ut to ganger i året.

Les mer om tidsskriftet under Formidling og informasjonsarbeid side 19.

KONFERANSER

1220 deltakere

SOSIALE MEDIER

Facebook

Antall følgere per 31.12.2018: 1 671
Beste treff for enkeltsak: 16 613
Innlegg om PMTO som fikk toppscore i kunnskapsoppsummeringen til Ungsinn. Som individuelt foreldreveiledningstiltak fikk PMTO evidensnivå 5 – tiltak med sterk dokumentasjon på effekt

Twitter

Antall følgere per 31.12.2018: 764
Pga. endring av navn fra Atferdssenteret til NUBU 1. mars 2017 opprettet NUBU en ny facebookside. Antall følgere på Facebook og Twitter er på bakgrunn av dette færre enn i 2016.

AKTIVITETER

239

Undervisning og tjenestestøtte
Undervisning og veiledning: 101
Opplæring og tjenestestøtte: 138

124

Konferanse- og seminarbidrag
Nasjonalt: 39
Internasjonalt: 29
Seminar: 56

44

Publikasjoner
Fagfellevurderte: 18
Andre: 26

«Behandlingsmetodene Funksjonell Familieterapi (FFT), Multisystemisk Terapi (MST) og TFCO (Treatment Foster Care – Oregon) gir alle et behandlingstilbud til familier hvor ungdommen strever med atferdsproblemer. Treffer metodene målgruppene? Og gir de et differensiert tilbud?»

Lønnum, K., Sveinsson, Å., Hay, A. F., Mørkrid-Thøgersen, D., Ervik-Jeanning, R., & Christensen, B. (2018). En evidensbasert tiltakskjede for ungdom. En deskriptiv studie av problembelastning hos ungdommer ved inntak i behandlingsprogrammene FFT, MST og TFCO. *KONTEKSTonline*, 1, 28–39. ISSN 2535-4825.

Tjenestestøtte og implementering

Implementeringsarbeidet omfatter:

- Behandlingsmetoden Parent Management Training – Oregon-modellen (PMTO)
- Forebyggingsprogrammet Tidlig Innsats for Barn i Risiko (TIBIR)
- Den skoleomfattende tiltaksmodellen Positiv Atferd, støttende Læringsmiljø og Samhandling (PALS)
- Multisystemisk Terapi (MST)
- Multisystemisk Terapi – Child Abuse and Neglect (MST-CAN)
- Funksjonell Familieterapi (FFT)
- Treatment Foster Care Oregon – TFCO.
- I tillegg er senteret involvert i implementeringsarbeidet i Bufetats to Læringsbasert rusbehandling (LBR)-institusjoner.

Tjenestestøtte og implementering

Metoder og tiltak

PMTO: Regionkoordinatorer (ansatt ved NUBU) og regionkonsulenter (ansatt i Bufetat) gjennomfører implementeringen knyttet til PMTO og TIBIR. Disse, sammen med de sentralt plasserte ved NUBU, utgjør det Nasjonale implementeringsteamet (NIT) for PMTO og TIBIR. PMTO implementeres i det statlige barne- og familievernet og i psykisk helsevern for barn og unge.

Tilbud om PMTO-behandling er nå tilgjengelig ved 25 fagkontor i den regionale barneverntjenesten (Bufetat) (5 i region nord, 6 i region midt, 5 i region vest, 6 i region sør og 3 i region øst), i 24 poliklinikker innenfor psykisk helsevern for barn og unge (BUP) (6 i region nord, 3 i region midt, 5 i region vest, 2 i region sør og 8 i region øst) og i 114 kommuner/bydeler nasjonalt.

Av disse arbeider 53 i den statlige, regionale barneverntjenesten (Bufetat), 39 i poliklinikker innen psykisk helsevern for barn og unge (BUP) og 209 i de 114 kommuner og bydeler som også implementerer TIBIR (Tidlig innsats for barn i risiko).

TIBIR: Tilbud om TIBIR-intervensjoner er nå tilgjengelig i 114 kommuner/bydeler i regionen. Totalt er det 1313 aktive TIBIR-utøvere fordelt på de 114 kommunene/bydelene, og her rapporteres det på hvor de arbeider. Til sammen har 228 personer fullført en opplæring innenfor TIBIR i 2018.

PALS: Implementeringen av PALS skjer gjennom NUBU ved hjelp av fem PALS-mentorer. PALS er implementert i 216 grunnskoler fordelt på 76 kommuner. Alle skoler og kommuner i Norge kan ta kontakt med NUBU om de ønsker å implementere PALS ved deres skole/r. Det er en forutsetning for den enkelte skoles deltakelse at det blir gitt opplæring og veiledning fra en ekstern PALS-veileder. Videre er det helt avgjørende for utfallet av implementeringen av PALS i den enkelte skole at skolens eget behov og motivasjon for utviklingsarbeidet legges til grunn.

I 2018 fikk NUBU henvendelser fra flere kommuner og skoler som ønsket å implementere PALS. Vi informerer og

har møter med interesserte kommuner og skoler om implementeringsplan for PALS.

MST: MST tilbys kommunale barneverntjenester i alle Bufetats regioner, og er implementert i 21 team i Bufetat, mens ett MST-CAN team piloteres på kommunalt nivå.

MST geografisk: Det er en overordnet målsetting at MST-tilbudet skal være tilgjengelig for alle kommuner i landet, slik at det er et likeverdig behandlingstilbud til alle familier. Dette har vært en utfordring, fordi MST har et krav om maksimal reisetid på halvannen time for å ivareta intensitet, hyppighet og tilgjengelighet i behandlingen. Avdelingen har i 2018 videreført arbeidet i familier der reiseavstanden er mer enn 90 minutter på bakgrunn av oppsummerte positive erfaringer med dette gjennom flere år. Disse sakene registreres særskilt i databasen Primula slik at vi kan følge med på resultatene i sakene. I 2018 ble det registrert 73 saker med reisetid over 1 1/2 time, ca. 12 % av alle sakene.

MST og skole: MST-teamene er spesielt oppmerksom på samarbeid med skolene for at ungdommene skal få et godt og tilpasset tilbud på sin «hjemskole». Resultattallene fra 2018 viser at vi lykkes i 87 % av sakene hvor familiene gjennomfører et fullt behandlingsforløp, men er likevel det området hvor det er vanskeligst å oppnå gode og varige resultater. Det vil derfor fortsatt være et viktig fokusområde i 2019.

Tilbakeføring fra institusjon: MST-teamene har de siste årene hatt økt oppmerksomhet på å bidra til god tilbakeføring av ungdommer som har vært på institusjon. Dette gjelder både akutt plasseringer for å gjøre disse så korte som mulig, og ungdommer som har vært plassert over lengre tid. I 2018 har MST – teamene jobbet med 84 slike saker.

Fokus på kompetanseheving rundt samarbeid med psykisk helse og fosterfamilier: Det har vært et særlig fokus på arbeid der MST samarbeider med BUP når BUP er/blir involvert i behandlingen av ungdommene. Det er viktig å få til en avklaring mellom de ulike behandlingstilbudene.

Videre har det vært flere saker i MST hvor ungdom bor i fosterfamilier, og det har vært viktig å bli klar over hva som er viktig å være oppmerksom på i slike saker.

MST-CAN: Det ble i 2016 etablert et MST-CAN-team i Norge, i Bærum kommune, i samarbeid med Asker kommune. MST-CAN er en tilpasning av Multisystemisk behandling til familier med vold og omsorgssvikt. Målgruppen er familier med barn 6-17 år hvor det er rapportert om pågående vold og/eller omsorgssvikt mot barna. Avhengig av familiens behov jobber MST-CAN med å redusere spesifikke risikofaktorer knyttet til vold og omsorgssvikt, som økonomisk stress, foreldres rusbruk, foreldres sinnevansker eller psykiske lidelser. Ved å holde familier sammen, forebygge vold og omsorgssvikt, redusere foreldre og barns psykiske vansker, og ved å hjelpe familier å bruke sosial støtte, jobber MST-CAN for å gi utsatte barn en trygg og utviklingstøttende oppvekst. Behandlingstiden er 6–9 måneder og terapeutene møter familien hjemme 3-4 ganger ukentlig i denne perioden. NUBU samarbeider med Bærum kommune og MST Services omkring rekruttering av terapeuter og veileder/leder, implementeringen av tiltaket og kvalitetssikringen av arbeidet. Teamet besto opprinnelig av én veileder, 3 terapeuter og en miljøterapeut, men ble i 2018 utvidet med én ekstra terapeut.

FFT: FFT tilbys i Bufetat gjennom henvisning fra kommunene i region Vest og Midt. Det er organisert som et kommunalt tiltak i Bærum kommune, samt innen familievernnet i region sør. Sistnevnte medfører at FFT kan tilbys familier som er direkte i kontakt med familievernnet, uten henvisning fra kommunal barneverntjeneste. Det er implementert 5 FFT-team, hvorav 4 i Bufetat og 1 i familievernnet.

Fokus på kompetanseheving rundt samarbeid med psykisk helse, fosterfamilier, tilbakeføring etter institusjonsopphold og motivasjon av høyrisikofamilier: I 2018 vært det vært jobbet med fortsatt kompetanseheving rundt FFT-teamenes samarbeid med BUP. Dette fordi BUP er involvert i mange av sakene som henvises til FFT, og det blir viktig å få til en avklaring på roller, ansvar og oppgaver mellom de behandlingstilbudene i barnevern og psykisk helsevern.

Videre har det vært flere saker i FFT hvor ungdom bor i fosterfamilier, og det har vært jobbet med å øke kompetansen i slike saker. Det har i 2018 vært et fortsatt fokus på hvordan FFT kan jobbe med familier hvor ungdom blir tilbakeført til hjemmet etter institusjons-plassering, samt hvordan det jobbes med å motivere høyrisikofamilier til å delta i FFT-behandling.

TFCO: TFCO er organisert som statlig barneverninstitusjon i Bufetat region Øst og Sør, og tilbys kommuner i disse regionene. Senteret har fått forespørsel fra Region Vest om opprettelse av TFCO, og Øst om utvidelse av virksomheten med nytt team. Dette vil bli fulgt opp i 2019. 2 TFCO-team er implementert i Bufetat.

Status av opplæring, drift og organisering av TFCO-team: Teamet i Region Sør tok inn sin første sak i januar 2015, og har totalt behandlet 13 saker siden oppstart. Teamet i Region Øst ble startet i 2009 og har per 2018 behandlet 51 ungdom og familier. Teamene er utviklingsmessig på ulike steder, men det omfattende arbeidet med drift og kvalitetssikring av begge team har vært hovedfokus i 2018, frem mot første TFCO-sertifisering for teamet i Region Sør og resertifisering for teamet i Region Øst.

Samarbeid med Bufetats regionsledelse: TFCO i Region Øst har siden oppstart vært pilot team for ulike forsøk. Dette for å forsøke å motvirke sårbarhet for uforutsett fravær, avvikling av ferie og permisjoner i teamet. Vurderingen av disse forsøksordningene vil danne modell for videre implementering av nye TFCO-team. Det øvrige samarbeidet med Bufetat og Bufdir er videreført.

Fokus på kompetanseheving knyttet til rusbehandling: Hele avdelingen har hatt en egen satsning på behandling av rus, hvor også TFCO har utviklet en egen Læringsbasert rusbehandling-manual (LBR) tilpasset behandling-smetoden. Dette arbeidet er videreført i begge teamene i 2018.

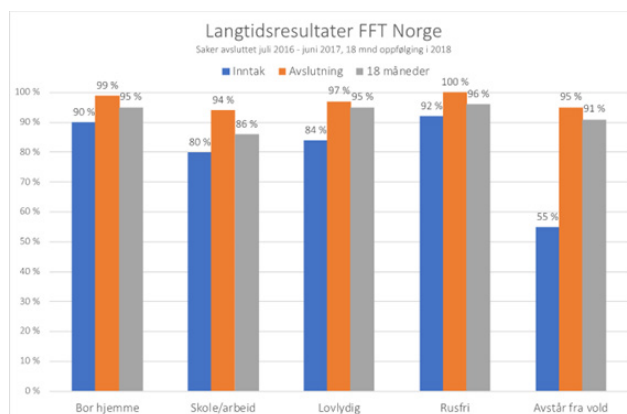
Tjenestestøtte og implementering

Resultater og tabelloversikt

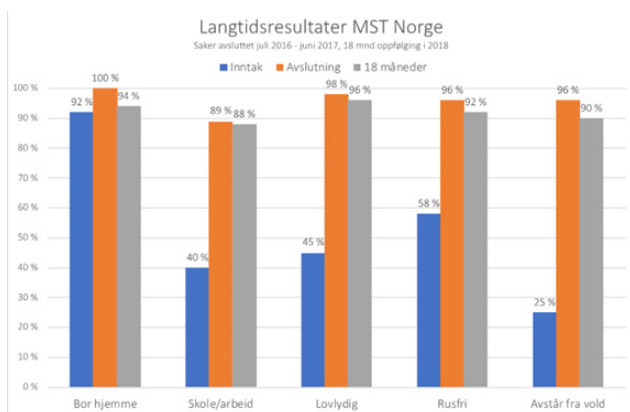
MST

- Tallmessig er det MST som behandler flest ungdommer med rusproblematikk. For metodene samlet fullførte familiene til 601 ungdommer behandling i 2018. Av disse hadde 239 ungdommer (40 %) et rusproblem ved inntak. Kun 30 av disse ungdommene (5 %) hadde fremdeles et rusproblem da behandlingen ble avsluttet.
- Ett og et halvt år etter fullført behandling rapporterte de foresatte at 92 % av ungdommene fremdeles ikke hadde noe rusproblem. (Dette gjelder saker fullført i perioden 1.7.2016 – 30.6.2017. Oppfølging av saker avsluttet senere enn dette gjennomføres i løpet av 2019.)

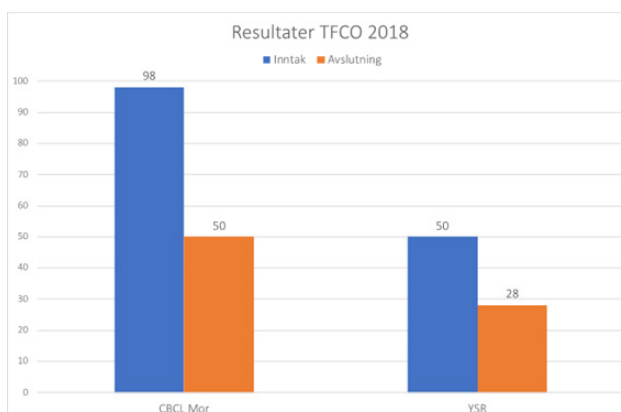
LANGTIDSRESULTATER FFT NORGE

LANGTIDSRESULTATER MST

LANGTIDSRESULTATER TFCO

PMTO

I 2018 ble det registrert totalt 2139 registrerte saker på pmt.no. Dette er en økning på 10% fra 2017.

Status saker	Antall PMTO	Antall TIBIR
Påbegynte/pågående	521	278
Avsluttet uten samtykke til registrering	309	251
Avsluttet med samtykke til registrering	417	363
Totalt antall	1247	892

Tall fra pmt.no.

Tabell 1.

Foreldrerapporterte mål på atferdsproblemer før og etter PMTO-behandling

Problembelastning blir målt med kartleggingsinstrumentet Eyberg Child Behavior Inventory (ECBI). Det er et spørreskjema til foreldre for å kartlegge atferdsproblemer hos barn mellom tre og tolv år. Instrumentet er standardisert og normert i Norge. ECBI er en del av en mer omfattende kartlegging for å identifisere familier med barn som har eller er i risiko for å utvikle atferdsvansker. Basert på kartleggingen vurderer kartleggeren eller terapeuten om familien skal motta PMTO-behandling. ECBI brukes igjen ved avslutning av behandling for å vurdere resultatet. Behandlingen er primært ment for familier som skårer i klinisk område på ECBI.

Blant familiene hvor det var registrert ECBI før og etter behandling (221) skåret 1% (2) i normalområde ved oppstart, 13% (28) i subklinisk område og 86% (191) i klinisk område.

Ved avslutning skåret totalt 42% i normalområde (93), 39% (85) i subklinisk område og 19% (43) fortsatt i klinisk

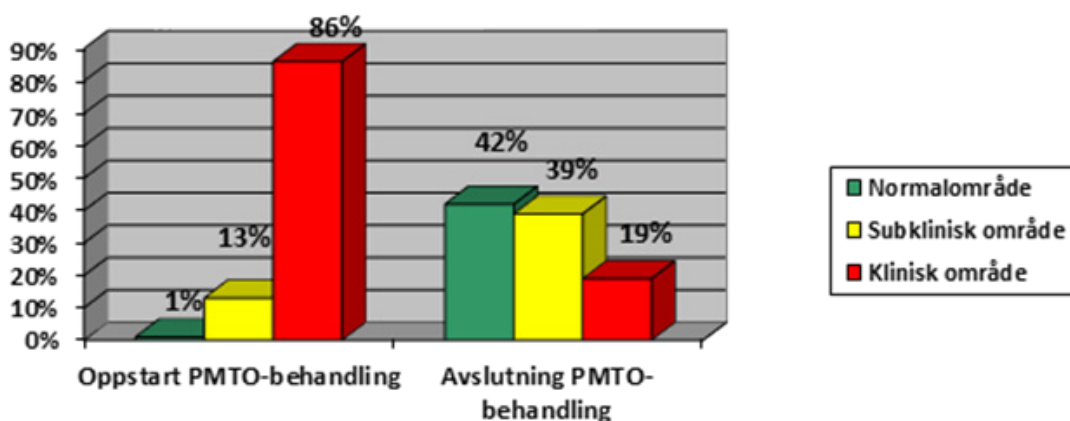
område ved avslutning av behandlingen (se figur 1).

Hvis man følger sakene fra hver risikogruppe, ser vi at av de 86% som skåret i klinisk område ved oppstart, skåret 39% (75) i normalområde, 38% (73) i subklinisk område og 23% (43) fortsatt i klinisk område ved avslutning.

Av de 13% som skåret i subklinisk område ved oppstart, skåret 57% (16) i normalområde og 43% (12) fortsatt i subklinisk område ved avslutning. De to i normalområdet hadde ikke endret seg.

Veiledning i barnehage eller skole

I 51% av individuelle PMTO-behandlinger (404 besvarelser) ble det kartlagt om barnehage- eller skolepersonell også hadde behov for veiledning. Det var 21% som hadde behov. Av disse fikk 81% PMTO- skoleveiledning, TIBIR-konsultasjon eller annen veiledning i barnehage eller skole.

Figur 1.

Tjenestestøtte og implementering

Foreldre og terapeuters fornøydhetsgrad med tilbudet og resultatene av PMTO-behandling

Fra og med 2018 rapporteres det på foreldre og utøveres fornøydhetsgrad med tilbudet og resultatene av foreldreintervensjonene. Det er utarbeidet brukerfornøydhets-skjema for foreldre som mottar TIBIR-forelderådgivning og PMTO-behandling både individuelt og i gruppe. Det er også utviklet tilsvarende brukerfornøydhets-skjemaer for utøvere som gir tilbudet. Skjemaene brukes etter avsluttet intervensjon for å måle hvor fornøyde foreldrene og utøverne er med resultatet av tilbudet for familien. Spørsmålene i skjemaet er i hovedsak basert på Family Satisfaction Survey (FSS) (Lubrect, 1992) brukt i PMTO-studien (Ogden & Hagen, 2008). I skjemaet krysser foreldrene/utøvere av på en fem-punkt skala fra «stemmer ikke» til «stemmer veldig godt» på hvor fornøyde de er med resultatet. Sammen med ECBI-skåren tatt ved avslutning av terapi/rådgivning gir det også en indikasjon på hvordan tilbudet har fungert for det barnet tiltaket gjelder.

PMTO- terapeuter

Det er registrert svar på brukerfornøydhetsgrad hos terapeuter i 255 behandlinger. Over 81% er «veldig godt» eller «godt fornøyd» med resultatet av behandlingen, 15% er «noe

fornøyd», 3% «lite fornøyd» og under 1% «ikke fornøyd». (Se tabell 2.)

Foreldre

Det er registrert svar på brukerfornøydhetsgrad hos foreldrene i 184 behandlinger. Over 98% av foreldrene er «veldig godt» eller «godt fornøyd» med behandlingen, mens under 2% er «noe fornøyd». (Se tabell 3.)

FORELDRENES FORNØYDHET MED PMTO

Foreldrenes fornøydhetsgrad	n	%	N
Noe fornøyd	3	1,6 %	184
Godt fornøyd	51	27,7 %	184
Veldig godt fornøyd	130	70,7 %	184

Tabell 3.

TERAPEUTENS FORNØYDHET MED PMTO

Terapeutens fornøydhetsgrad	n	%	N
Ikke fornøyd	2	0,8 %	255
Lite fornøyd	8	3,1 %	255
Noe fornøyd	38	14,9 %	255
Godt fornøyd	107	42,0 %	255
Veldig godt fornøyd	100	39,2 %	255

Tabell 2.

Foreldrerapporterte mål på atferdsproblemer før og etter TIBIR-foreldrerådgivning

ECBI brukes sammen med en kartleggings samtale for å vurdere om familien skal motta kortvarig foreldrerådgivning, og igjen ved avslutning for å vurdere resultatet av tiltaket. TIBIR-foreldrerådgivning er primært ment for familier som skårer i subklinisk område på ECBI.

Blant familiene hvor det var registrert ECBI før og etter rådgivning (203) skåret 10% (21) i normalområde, 29% (59) i subklinisk område og 61% (123) i klinisk område ved oppstart.

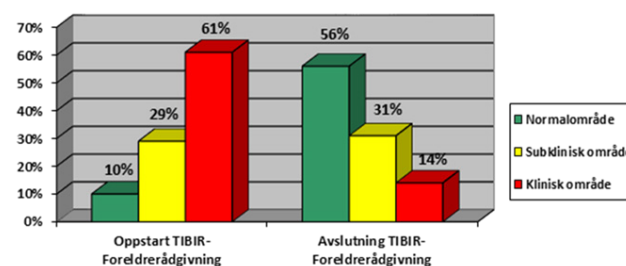
Ved avslutning skåret totalt 56% i normalområde (113), 31% (62) i subklinisk område og 14% (28) fortsatt i klinisk område (se figur 2). Med tanke på at det er vanskelig å oppnå gode resultater på forebyggende intervensjoner, er også dette svært gode resultater.

Hvis man følger sakene fra hver risikogruppe, ser vi at av de 61% (123) som skåret i klinisk område ved oppstart, skåret 43% (53) i normalområde, 36% (44) i subklinisk område og 21% (26) fortsatt i klinisk område ved avslutning.

Av de 29% (59) som skåret i subklinisk område ved oppstart, skåret 69% (41) i normalområde, 27% (16) skåret fortsatt i subklinisk område og 3% (2) hadde økt til klinisk skåre ved avslutning.

Av de 21 som skåret i normalområdet ved oppstart hadde 90% (19) ikke endret seg, mens 10% (2) hadde økt til subklinisk område.

PROSENTVIS FORDELING AV RISIKONIVÅ MÅLT MED ECBI FØR OG ETTER TIBIR-FORELDRERÅDGIING

Figur 2.

Tjenestestøtte og implementering

Foreldre og foreldrerådgiveres fornøydhet med tilbudet og resultatene av TIBIR-foreldrerådgivning

Foreldre

Det er registrert svar på brukerfornøydhet hos foreldrene i 154 saker. Nesten 97% av foreldrene er «veldig godt» eller «godt fornøyd» med TIBIR-rådgivningen, mens litt over 2% er «noe fornøyd» og under 1% «lite fornøyd». (Se tabell 4.)

FORELDRES FORNØYDHET MED TIBIR-FORELDRERÅDGIVNING

Terapeutens fornøydhet	n	%	N
Lite fornøyd	1	0,6 %	154
Noe fornøyd	4	2,6 %	154
Godt fornøyd	67	43,5 %	154
Veldig godt fornøyd	82	53,5 %	154

Tabell 4.

TIBIR-foreldrerådgivere

Det er registrert svar på brukerfornøydhet hos TIBIR-foreldrerådgivere i 202 saker. Nesten 77% er «veldig godt» eller «godt fornøyd» med tilbudet og resultatene av behandlingen, over 21% er «noe fornøyd», over 1% «lite fornøyd» og under 1% «ikke fornøyd». (Se tabell 5.)

TIBIR-FORELDRERÅDGIVERENS FORNØYDHET

Terapeutens fornøydhet	n	%	N
Ikke fornøyd	1	0,5 %	202
Lite fornøyd	3	1,5 %	202
Noe fornøyd	43	21,3 %	202
Godt fornøyd	87	42,0 %	202
Veldig godt fornøyd	68	33,6 %	202

Tabell 5.

Kvalitetssikring av tiltak

PMTO og TIBIR: PMTO-terapeuter går etter sertifisering inn i toårige fordypningsveiledningsgrupper over åtte dager per år i de fem helseregionene. Etter endt fordypningsveiledning, gis de sertifiserte terapeutene vedlikeholdsveiledning minimum tre dager per år. De fleste har vedlikeholdsveiledning fire dager per år. Det er til sammen 70 veiledningsgrupper for kvalitetssikring av PMTO-terapeuter, ledet av til sammen 68 PMTO-veiledere.

Utøvere i intervensjonene TIBIR-foreldrerådgivning, TIBIR-konsultasjon og TIBIR-sosial ferdighetstrening mottar også veiledning under og etter endt opplæring. Det er til sammen 138 veiledningsgrupper for kvalitetssikring av TIBIR-utøvere, ledet av til sammen 137 TIBIR-veiledere (som er PMTO-terapeuter som har fått opplæring som TIBIR-veiledere).

PMTO-terapeuter registrerer kvalitetssikringskrav for opprettholdelse av terapeutkompetanse i det nettbaserte kvalitetssikrings- og rapporteringssystemet pmt.no. Dette innebærer årlig registrering av fremmøte på veiledning, saksantall og avidentifiserte saksopplysninger om familiene som mottar behandling. Sistnevnte forutsetter familiens samtykke. Videre rapporteres det både på registrert saksantall og problembelastning før og etter PMTO-behandling/TIBIR-intervensjoner.

Pmt.no, et nettbasert informasjons- og kvalitetssikrings system: Arbeidet med å utvikle kvalitetssikrings- og rapporteringssystemet pmt.no ble videreført i 2018. Målsettingen med systemet er todelt: 1) å gi informasjon til befolkningen - her spesielt foreldre med barn i aldersgruppen 3 til 12 år, informasjon om PMTO og TIBIR via en nettside (www.pmt.no) og 2) å kvalitetssikre utøvelsen av intervensjonene.

Systemet ble påbegynt i 2012, og er fortsatt under utvikling. Det kan brukes til å laste ned materiell til bruk i intervensjonene, administrere opplæringer og veiledninger, registrere saker, samt ta ut rapporter om implementeringsaktiviteter på nasjonalt, regionalt og kommunalt nivå om PMTO og TIBIR.

I 2018 ble det utviklet funksjonalitet til å registrere brukerfornøydhets hos foreldre og utøvere, og problembelastning i skole- og barnehagekontekst (Sutter-Eyberg Child Behavior Inventory) hvor respondentene er skole/barnehagepersonell. TIBIR-koordinatorene fikk utvidet sin funksjonalitet med tilgang til rapporter om implementeringsaktiviteter i sin kommune. Pmt.no brukes av alle som jobber med eller er under opplæring i PMTO og TIBIR. Ved utgangen av 2018 var det registrert 1425 brukere av systemet.

PALS: Det er gjennomført fagseminar for 29 av PALS-veiled-

erne over to dager som en del av vedlikeholdsarbeidet med modellen. Fagseminaret hadde fokus på innholdet i ny revidert PALS-håndbok og viktigheten av tilsyn. Dag to handlet om «Hvordan bidra til at skolene blir bedre på å avdekke, sette inn tiltak og følge opp elever som ikke har et trygt og godt skolemiljø?»

MST, FFT, TFCO og MST-CAN: Primula er en nettbasert kvalitetssikringsdatabase som er obligatorisk for alle som arbeider med NUBUs ungdomsprogrammer. Drift, oppfølging og videreutvikling av primula er et viktig kvalitetssikringstiltak i seg selv. Formålet med databasen er å kvalitetssikre teamenes arbeid med metodene og gi tilbakemelding som benyttes til å styrke metodeutøvelsen. NUBU og metodekonsulentene følger kontinuerlig opp at alle benytter databasen og ajourfører data regelmessig. Alle merkantilt ansatte (kvalitetssikrere/intervjuere), veiledere, konsulenter og metodeansvarlige innenfor metodene MST, FFT, TFCO og MST-CAN er aktive brukere. Terapeuter er innregistrert, men har ikke tilgang til databasen.

Primula er bygd opp slik at det tilrettelegger for gode rutiner og høy kvalitet på registrering av kvalitetssikringsdata, blant annet via påminnelser til brukerne og monitoreringsrapporter som benyttes systematisk i oppfølgingen av intervjuere og veiledere. Resultatdata for ungdommen og familien registreres både ved inntak til behandling, ved avslutning, og 6, 12 og 18 måneder etter avsluttet behandling. Resultatene evalueres og formidles tilbake til team og vertsorganisasjon (Bufetat-region eller kommunal vertsorganisasjon) hver fjerde måned (Programevaluering), sammen med vurdering av hvorvidt den organisatoriske tilretteleggingen for metodene er tilstrekkelig, og behov for eventuelle tiltak på teamnivå eller organisatorisk nivå.

I 2018 har arbeidet med å videreutvikle databasen fortsatt. NUBU har også lagt ned et omfattende arbeid for å avklare hjemmelsgrunnlaget for registrering av persondata i Primula ved innføringen av GDPR, oppdatere personverninformasjon til familiene, innhente samtykker, og modifisere databasen bl.a. for å sikre at ingen personopplysninger registreres uten at det først foreligger gyldig samtykke fra familien og evt. ungdom over 16 år. Internkontrolldokumentene for Primula har blitt oppdatert, og det er gjennomført en grundig risikoanalyse av databasen.

TFCO: TFCO-modellens kompleksitet, og alvorlighetsgraden av sakene, medfører at det kreves betydelige ressurser for å opprettholde metodetrohet og kvaliteten på behandlingen. Et av de viktige aspektene som bør framheves i arbeidet, er graden av komplekse og krevende klienter teamene har tatt inn. Sakenes kompleksitet og teamenes behov for hyppig og tett veiledning har dermed økt. NUBU har i 2018 fortsatt å delta aktivt inn i behandlingsteamene og vil i tiden framover fortsette å følge teamene tett.

«Åtte land har innført det evidensbaserte foreldretreningsprogrammet PMTO. Gjennom nesten førti år er programmet blitt utvidet og tilpasset utfordringer i ulike kulturer, målgrupper, tjenesteområder og ikke minst framskritt i teknologien. Gir tilpasningene positive resultater? Og er utøverne tro til metoden?»

Apeland, A. (2018). Mangfold og tilpasning i PMTO-arbeidet. Fra den internasjonale konferansen «PMTO and Diversity» i Århus juni 2017. *KONTEKSTonline*, 1, 18-27. ISSN 2535-4825.

Formidling og informasjonsarbeid

NUBU publiserer flere artikler og bokkapitler i norske tidsskrifter og bøker rettet mot ulike faggrupper—lærere, barnevernansatte, ansatte i kommune administrasjon, klinikere i BUP.

Vårt populærvitenskapelige tidsskrift KONTEKSTonline ble etablert i 2018.

NUBU bidrar også aktivt med presentasjoner og forelesninger på ulike seminarer og konferanser for praktikere, klinikere og andre fagfolk som arbeider med barn, unge og familier.

I 2018 deltok NUBU på flere nye formidlingsarenaer: Forskningsdagene 2018, Barn og unge kongressen i Bergen og etablerte vårt nye tidsskrift KONTEKSTonline.

Formidling og informasjonsarbeid

Formidling til praksisfeltet

Norges Forskningsråd arrangerte i september i 2018 en nasjonal forskningsfestival kalt «Forskningsdagene». Temaet var «Oppvekst» og NUBU deltok på arrangementet som fikk navnet «Bestill en forsker». Her kunne organisasjoner, tjenester, skoler, foreldremøter og andre helt gratis bestille en forsker, samt en fra utviklingsavdelingene. NUBU kom til de som bestilte, og holdt foredrag om et valgt tema. Temaene var lagt ut på nettet og promotert i forkant.

Vi opplevde stor interesse og pågang. Til sammen ble ansatte ved NUBU bestilt 12 ganger til dette. Temaer NUBU snakket om var «Utvikling av sosiale ferdigheter i grunnskolealderen», «Fysisk aggresjon blant barn», «Mobbing i skolen–forebygging og konsekvenser», «Utagerende atferd og sosial kompetanse» og «Hvordan omsette forskning om barn og unge til praksis». I tillegg bidro NUBU på inviterede, forhåndsarrangerte foredrag, inkludert:

- «Oppvekst i lykkelandet» på Litteraturhuset i Oslo. Frokostdebatt og Nasjonal åpning av Forskningsdagene, sammen med blant annet forsknings- og høyere utdanningsminister og Folkehelseinstituttet. Debatten var myntet på alle som er opptatt av barn, oppvekst og forskning.
- «Små barn som aktive informasjonssøkere» på Litteraturhuset i Oslo. Foredraget rettet seg blant annet mot barnehagelærere, lærere og andre som jobber med yngre barn.
- «Kartlegging i skolen» på Litteraturhuset i Oslo. En paneldebatt som passet for lærere, PP-tjenesten, rektorer og ansatte i direktorater og departementer.

Vi har også publisert tre artikler i «open access» format, slik at disse har blitt tilgjengeliggjort for alle. I tillegg har vi 13 artikler publisert i KONTEKSTonline, som er åpent tilgjengelig for alle. I tillegg har NUBU bidratt med artikler i Fokus (tidsskrift for politiets kriminalitetsforebyggende forum), forskning.no og på forebygging.no.

Vi har gjennomført et høyt antall kurs og opplæring av

Ivar Frønes deltok i paneldebatt under Åpningen av Forskningsdagene.

Ane Nærde og Sissel Torsvik holdt foredrag for ansatte i en barnehage i Drammen i anledning Forskningsdagene 2018.

«Jeg er bekymret for sosial eksklusjon, og hva det vil føre til både for samfunnet og individet. Vi trenger kunnskapsbasert forståelse for å forstå hvordan vi skal håndtere dette.» Ivar Frønes i paneldebatt om høyterskel-samfunnet under åpningen av Forskningsdagene 2018.

ansatte i barnevernet og andre barn- og unge tjenester. Totalt antall for ansatte ved NUBU i 2018 er 136 kurs, opplæring og tjenestetøtte.

Barn og unge kongressen

Norsk forening for barn og unges psykiske helse (N-BUP) sin Landskonferanse ble i 2018 til et samarbeid mellom NUBU, Folkehelseinstituttet, HelseBergen, RBUP Øst og Sør, UniResearch, NTNU, Universitetet i Troms, Barne-, ungdom- og familiedirektoratet og Helsedirektoratet. Dette resulterte i Barn og unge kongressen i Bergen. Kongressen samlet totalt 1220 deltakere fra hele landet.

NUBU deltok i planleggingsgruppen for konferansen, i planleggingen av forskningsdelen av konferansen, samt ledet også komiteen som kåret vinnere av forskningsposter-konkurransen.

NUBU var svært godt representert under Barn og unge kongressen. Totalt 8 ansatte fra NUBU holdt foredrag på kongressen. Foredragene omhandlet behandling til familier med vold og omsorgssvikt (MST-CAN), metodiske utfordringer i longitudinelle studier, høykonflikt og behandling av vold i FFT, emosjonsregulering hos foreldre illustrert ved PMTO, samt PMTO tilpasset minoritetsfamilier. 3 poster ble sendt inn fra NUBU.

Flere av PMTO- terapeuter og flere veiledere og terapeuter i MST deltok også på Barn og unge kongressen, samt alle FFT-teamene og TFCO-teamene. Konsulent fra NUBU og FFT veileder i region Midt presenterte på workshop om behandling vold i FFT under kongressen.

Tema for kongressen var barn vold og omsorgssvikt. Hvordan kan vi hjelpe dem, både som utsatt og som utøver? Tidlig innsats, samt å være lydhør og modig på vegne av barn og unge ble framhevet som noe av det viktigste.

Bernadette Christensen holdt parallellsesjon sammen med Audun Formo Hay, leder MST - CAN Bærum under Barn og unge kongressen 2018.

«Barnas trygghet er vår første prioritet.» Bernadette Christensen, fagdirektør utviklingsavdeling ungdom, om MST-CAN under Barn og unge kongressen.

Formidling og informasjonsarbeid

Forskningsartikler

Under har vi trukket frem et par av de viktigste funnene fra forskningen på NUBU i 2018. En fullstendig oversikt over publikasjonslisten 2018 er vedlagt bak i årsrapporten.

Foreldre til barn med atferdsvansker får det bedre med rådgivning

I en ny studie har forskerne analysert data fra to evalueringstudier av programmene TIBIR forelderådgivning og gruppeversjonen av behandlingsmetoden som kalles PMTO, og undersøkt om metodene har påvirkning også på foreldres livskvalitet. Forskerne undersøkte både direkte og indirekte effekter av foreldretreningen på foreldres livskvalitet via endringer i barnas atferdsvansker, endring av måten foreldrene oppdrar barna sine på og via foreldrenes opplevde mestringsfølelse i forelderrollen.

Seks måneder etter avsluttet behandling fant forskerne at begge metodene i større grad enn annen type praksis reduserte barnas atferdsvansker. Men det var bare den korte forelderådgivningen i TIBIR som hadde en positiv effekt på foreldrenes livskvalitet sammenliknet med annen praksis. Forskerne framhever at slike positive ringvirkninger på foreldres livskvalitet antyder at effektene av familierettede PMTO-baserte, eller andre kunnskapsbaserte foreldretreningprogrammer, kan være undervurderte.

Tømmerås, T., Kjøbli, J., & Forgatch, M. (2018). Benefits of Child Behavior Interventions for Parent Well Being. *Family Relations*, 67(5), 644-659. (Artikkelen ble også publisert på www.nubu.no, og vil bli publisert i *KONTEKSTonline* nr.3.)

Skolemodellene PALS virker best når atferdsproblemene blant elevene er størst

Forskere ved NUBU har nå sett nærmere på effektene av den skoleomfattende tiltaksmodellen PALS for ulike grupper elever. En ny studie viser at de aller mest risikoutsatte elevene hadde en klart bedre utvikling i PALS-skoler enn i andre sammenlignbare skoler.

Selv om tidligere forskning på skolebaserte intervensjoner alt i alt viser gode resultater på et overordnet nivå, er det relativt få studier som har sett på effekter av intervensjonene for spesifikke elevgrupper.

Dette har imidlertid forskere ved NUBU gjort i en ny studie, der over 3000 elever ble fulgt over tid. Forskerne fant at elevene i høyrisikogruppen, altså de som faller inn under såkalt indikert nivå, er de som har aller best effekt av PALS over tid.

Sammenliknet med elever i samme risikogruppe som ikke fikk intervensjonen, hadde disse elevene en markant mer positiv endring i sin atferd. Resultatene tyder også på at man i det videre arbeidet med PALS bør være mer oppmerksom på elever som viser moderate atferdsproblemer på barnetrinnet.

Sørli, M-A., Idsøe, T., Ogden, T., Olseth, A. R., & Torsheim, T. (2018). Behavioral trajectories during middle childhood: Differential effects of the School-Wide Positive Behavior Support Model. *Prevention Science*, 1-11. (Artikkelen er publisert som open access, på www.nubu.no, og vil bli publisert i *KONTEKSTonline* nr.3.)

«Funnene tyder på at utbyttet av PALS for elevene med størst atferdsproblemer er svært lovende. Det innebærer jo at en hvilken som helst skole kan evne å hjelpe og støtte disse elevene på en mer treffsikker måte enn tidligere – uten dyre og segregerende innsatser.» Mari-Anne Sørlie, forsker ved NUBU om PALS-studien.

KONTEKSTonline

Første utgave av vårt populærvitenskapelige tidsskrift KONTEKSTonline ble utgitt i februar 2018, og nummer to kom ut i oktober 2018.

Vi vil fortsette med to utgaver per år i kommende år. Tidsskriftet formidler kunnskap om ny forskning, nye former for praksis, om politiske tiltak og strategier, og om samspillet mellom disse. Hver utgave inneholder artikler, refleksjoner, intervjuer med fagfolk eller forskere og lettfattelige kortversjoner av forskningsartikler.

Her er sees et utvalg av artiklene fra de første utgavene.

KONTEKSTonline Utgave 1 - 1. Februar 2018
Et tidsskrift fra NUBU ISSN 2535-4825

Alle artikler Alle utgaver Om tidsskriftet Skriv for oss Motta KONTEKSTonline Sok

Mangfold og tilpasning i PMTO-arbeidet

Fra den internasjonale konferansen «PMTO and Diversity» i Århus juni 2017

Artikkel

Åtte land har innført det evidensbaserte foreldretreningsprogrammet PMTO. Gjennom nesten fjernt år er programmet blitt utvidet og tilpasset utfordringer i ulike kulturer, målgrupper, tjenesteområder og ikke minst framskritt i teknologien. Gir tilpasningene positive resultater? Og er utøverne tro til metoden?

Anett Apeland
Assisterende fagdirektor ved NUBU

Publisert 1. Februar 2018
KONTEKSTonline nr. Utgave 1 - 2018
ISSN NR 2535-4825

Del artikkelen

Skriv ut artikkelen

Last ned som PDF

KONTEKSTonline Utgave 1 - 1. Februar 2018
Et tidsskrift fra NUBU ISSN 2535-4825

Alle artikler Alle utgaver Om tidsskriftet Skriv for oss Motta KONTEKSTonline Sok

En evidensbasert tiltakskjede for ungdom

En deskriptiv studie av problembelastning hos ungdommer ved inntak i behandlingsprogrammene FFT, MST og TFCO

Artikkel

Behandlingsmetodene Funksjonell Familierapi (FFT), Multisystemisk Terapi (MST) og TFCO (Treatment Foster Care – Oregon) gir alle et behandlingstilbud til familier hvor ungdommen strever med atferdsproblemer. Treffer metodene målgruppene? Og gir de et differensiert tilbud?

Bernadette Christensen
Fagdirektor ved NUBU

Dagfinn Mørkrid Thøgersen
Stipendiat

KONTEKSTonline Utgave 2 - 1. Oktober 2018
Et tidsskrift fra NUBU ISSN 2535-4825

Alle artikler Alle utgaver Om tidsskriftet Skriv for oss Motta KONTEKSTonline Sok

Trivsel i skolehverdagen

Hvordan er det å være lærer i en PALS-skole?

Intervju

Vi har tatt en prat med Mona Engebretsen som er kontaktlærer for en 6. klasse ved Blakstad skole. Mona har lang erfaring med PALS-modellen gjennom sitt arbeid som lærer i to ulike PALS-skoler i Asker. Vi ønsket å snakke med henne om hvilken betydning implementeringen av PALS har hatt for henne som lærer og for skolene hun har jobbet ved.

Frode Høiestad
Spesialrådgiver ved NUBU

Publisert 1. Oktober 2018
KONTEKSTonline nr. Utgave 2 - 2018
ISSN NR 2535-4825

Del artikkelen

Skriv ut artikkelen

Last ned som PDF

NUBU i mediene

NUBU og våre forskningsbaserte tiltak og programmer er jevnlig omtalt i mediene.

Her er noen av årets saker i aviser, radio og tidsskrifter.

Hvorfor faller noen ungdom utenfor?

Nina Tollefsen, assisterende fagdirektør i utviklingsavdeling ungdom ved NUBU besøkte RøverRadion i Oslo fengsel (NRK P2).

Hun snakket om de sammensatte årsakene, betydningen av å involvere familien, skolen og nærmiljøet, og hvor viktig det er å skape trygge omgivelser som gjør at ungdom kan ta gode valg.

Sosiale medier

NUBU deler jevnlig saker fra sine egne nettsider, KONTEKSTonline, metoder, arrangementer og foredrag, og aktuelle saker fra fagfeltet. Saken som fikk best treff i 2018 var om PMTO som fikk toppscore i den nyeste kunnskapsoppsummeringen til Ungsinn. Saken nådde 16 613 personer via Facebook.

NUBU sin Facebook-side har 1 671 følgere og 791 følgere på Twitter. Det er her feilmarginer knyttet til navneendringen i mars 2017, da følgere og brukere måtte registrere seg på nytt.

Hva kan teåringen gjøre når foreldrene ikke forstår?

Dagfinn Mørkrid Thøgersen ved NUBU er psykologspesialist og kom med tips til hva tenåringer kan gjøre når mamma eller pappa ikke forstår (nrk.no). Hans råd til tenåringer er hvordan de kan hjelpe voksne til å lytte bedre: «Spør foreldrene dine om de kan klare å lytte før de begynner å løse: Si for eksempel: «Nå har jeg noe jeg vil dele med deg, og jeg har lyst at du bare skal lytte til det jeg sier. Jeg har ikke lyst til at du skal prøve å løse eller fikse dette, det er ikke det jeg trenger akkurat nå.»

TIBIR kan trygge foreldre med minoritetsbakgrunn

PMTO-konsulent Siril Aschjem, Bufetat og NUBU, foretok sammen med helsesøstertjenesten i Oppegård kommune og VID vitenskapelige høgskole, en pilotstudie om hvordan TIBIR kan hjelpe foreldre med minoritetsbakgrunn å bli tryggere i foreldrerollen i Norge. Studien ble publisert i en fagartikkel i tidsskriftet Sykepleien (sykepleien.no).

PMTO fikk toppscore i kunnskapsoppsummering

I den nyeste kunnskapsoppsummering til Ungsinn ble PMTO (Parent Management Training - Oregon) som individuelt foreldreveiledningstiltak klassifisert på evidensnivå 5 – tiltak med sterk dokumentasjon på effekt.

Ungsinn konkluderte med at «tiltaket er et godt beskrevet tiltak med en systematisk implementeringsstrategi». Videre at «PMTO kan vise til effekter når det gjelder styrking av foreldreferdigheter, styrking av barnas sosiale ferdigheter og reduksjon i atferdsvansker».

Medieoppslag 2018

NUBU	39
FFT	3
MST	19
PALS	68
PMTO	42
TIBIR	11
Totalt	182

Norske leseprøver står til stryk

Testene norske skoler bruker for å kartlegge elevene, er ikke til å stole på, ifølge ny gjennomgang.

Dårlig kvalitet på kartleggingsverktøy

En ny gjennomgang viser at mange av kartleggingsverktøyene som brukes i norsk skole til å teste hvor godt barna ligger an i lesing, skriving og sosiale ferdigheter ikke er til å stole på. Gjennomgangen er en del av Anne Arnesens doktorgradprosjekt ved Universitetet i Oslo (UiO).

Arnesen har i en årrekke jobbet med barns psykososiale utvikling og språk- og leseutvikling ved NUBU. Morgenbladet plukket den kjapt opp og skrev en omfattende artikkel om studien, hva den innebærer og hvilke konsekvenser dette har for norske elever (morgenbladet.no).

Forskere snakker ofte om «signifikante resultater» når de mener å ha funnet 'virkelige' forskjeller, for eksempel mellom en ny behandlingsmetode og vanlig praksis. Men det er viktig også å bruke holdepunkter utenfor statistikken. Sunn fornuft, kritisk sans og vurdering av praktiske implikasjoner er vesentlig i en vurdering av om et tiltak har effekt.

Daae-Zachrisson, H. & Ogden, T. (2018). Tull eller tiltak? Om å tolke effektstørrelser i kontrollerte evalueringsstudier. *KONTEKSTonline*, 1. ISSN 2535-4825.

Forskning og utvikling

Forskningen ved NUBU foregår i intervensjons- eller tiltaksprosjekter, og i utviklingsprosjekter.

Hensikten er å beskrive og analysere barns læring og utvikling, samt å styrke forbindelsen mellom forskning og praksis.

Forskning og utvikling

Forskningsoppgaver

Evaluering av tidlig innsats for barn i risiko (TIBIR):

Tidligere er fire av seks TIBIR-moduler evaluert. Under arbeid er evaluering av TIBIR konsultasjon for lærere i barnehage og skoler. Datainnsamlingen er avsluttet og det arbeides med analyser og presentasjon av resultater. I tillegg jobbes det med flere artikler hvor det undersøkes hva som hemmer og fremmer behandlingsutfall for barn og familier i andre TIBIR intervensjoner.

Evaluering av Funksjonell Familierapi (FFT): Prosjektet er videreført fra 2016, og datainnsamling avsluttes i januar 2019. Arbeidet med analyser av resultater er påbegynt og vil fortsette i 2019. Data fra studien benyttes også i et doktorgradsarbeid.

Kunnskapsoverføring og bedre skoleprestasjoner for barn i risiko (KOBAR): Prosjektet er finansiert av Norges forskningsråd (NFR) og har som mål å utvikle, ta i bruk og evaluere skolestøttetiltak for barn og familier i kommunale barnevernstjenester. NUBU samarbeider med forskere ved RBUP. Skolestøtten som gis hjemme, formidles av ansatte i barnevernet og har som mål å styrke skoleprestasjoner og forebygge skolefravall hos barn fra 1. til 7. klasse. Prosjektet bygger på en systematisk kunnskapsoppsummering av kjerneelementer og er utviklet i tett dialog med barnevernsansatte, skolepersonell og brukerrepresentanter. Prosjektet forløp som planlagt i 2018, med vekt på rekruttering av familier og innsamling av data.

Risiko og levekårsutvikling for ulike grupper barn: Risiko og levekårsutvikling for ulike grupper barn er avsluttet og data levert SSB. Boka «Den krevende barndommen» bygger på prosjektet. Prosjektet ble gjennomført sammen med Frischsenteret.

MATCH-studien: Evalueringen av MATCH (Modular Approach to Therapy for Children with Anxiety, Depression, Trauma and Conduct Problems) pågår i samarbeid med programutvikleren John Weisz. MATCH er en modulbasert behandling for barn og unge med angst, depresjon, traumatisk stress eller atferdsproblemer og kombinasjoner av disse problemene. Behandlingstilnærmingen prøves ut og evalueres for barn og unge mellom 6 og 14 år som er henvist til BUP. Dette er et samarbeid mellom forskningssavdelingen, utviklingsavdeling barn og utviklingsavdeling ungdom.

Skolemodellen PALS: NUBU har gjennomført to studier basert på data fra den avsluttede longitudinelle effektstudien av PALS-modellen:

- 1) En studie av barns utvikling av sosiale ferdigheter og hvilken innvirkning skolefaktorer kan ha på denne utviklingen i løpet av grunnskolealderen.
- 2) En validering av måleinstrumentet «kollektiv mestring-sopplevelse i skolen».

I løpet av 2018 har det vært publisert to artikler på norsk om PALS. En om skolemodellens mulige innvirkning på mobbing og en med fokus på hva som er henholdsvis rimelig og ikke rimelig å forvente av denne innsatsmodellen i skolen.

Barns sosiale utvikling (BONDS): «Barns sosiale utvikling» er et longitudinelt forskningsprosjekt som følger ca. 1100 barn og deres familier fra spedbarnsalder til ungdomsskolealder. Prosjektet startet opp i 2006, har flere nasjonale og internasjonale publikasjoner under utgivelse, og samarbeider med forskere fra en rekke land. I 2018 hadde «Barns sosiale utvikling» to NFR-finansierte prosjekter som omhandlet henholdsvis matematiske ferdigheter og tidlig læring hos barn. Det ble også gitt en ytterligere NFR-bevilgning til prosjektet «Socioeconomic risk, learning and development from infancy through early adolescence».

Evaluering av måleinstrumenter: NUBU arbeider fortløpende med evaluering av de mest brukte kartleggings- og måleinstrumentene som brukes i senterets forskning. Dette er et viktig ledd i arbeidet for å sikre at forskningsprosjektene kan disponere kartleggingsinstrumenter som er grundig validert i norsk sammenheng. Arbeidet har som mål å undersøke hvordan måleinstrumentene fungerer i en norsk kontekst og er relevante mål til bruk i våre programmer og forskningsfokus.

Mestringskurs for ungdom (DU): Prosjektet er finansiert av FINNUT-programmet i Norges forskningsråd. Den siste spørreskjemaundersøkelsen, som også inkluderer data fra oppfølgingen ett år etter avsluttet intervensjon, ble samlet inn i juni 2018. Postintervensjonsdata er analysert, og en evalueringsartikkel har blitt sendt til et internasjonalt tidsskrift. Ytterligere dataanalyser og artikkelskriving fortsatte i 2018.

«Gjennom det nye underprosjektet, kalt SLEDE, skal forskerne ta studien videre i en ny fase – nemlig den viktige overgangen fra barn til ungdomsår. Hvordan har ungdommer i Norge det – og hvordan trives de – med venner, på skolen, i familien og på fritiden?»

Nye forskningsoppgaver påbegynt 2018

Utvidet TIBIR (tidlig innsats for barn i risiko): Det arbeides også med et stort utviklings og evalueringsarbeid på TIBIR. Formålet er å inkludere nye brukergrupper i TIBIR. I første omgang gjelder dette psykiske vansker hos barn i form av symptomer på engstelse og tristhet (angst og depresjon), og familier i risiko for mangelfull omsorgsevne. Dette utviklingsarbeidet er et samarbeidsprosjekt mellom Forskningsavdeling og Utviklingsavdeling barn på NUBU.

BONDS-SLEDE: Forskningsprosjektet «Barns sosiale utvikling» fikk forskningsmidler fra Norges forskningsråd til prosjektet «Socioeconomic risk, learning and development from infancy through early adolescence» (SLEDE). Et særlig mål med SLEDE er å framskaffe kunnskap som kan benyttes til å forebygge sosiale, atferdsmessige og skolefaglige vansker blant barn og unge som er relatert til sosial bakgrunn. Gjennom SLEDE vil en studere barns utvikling fra tidlig barnealder og frem til ungdomstrinnet, hvordan sosioøkonomisk status, i samspill med andre faktorer knyttet til barnas familiesituasjon og til erfaringer med barnehage og tidlig skolegang, har sammenheng med deres sosiale og skolefaglige trivsel og fungering i tidlige ungdomsår. Prosjektet utnytter det omfattende datamaterialet som allerede foreligger, kombinert med registerdata om sosioøkonomiske forhold knyttet til familie og nabolag. Det vil også bli samlet inn informasjon fra barn, foreldre og lærere, samt benyttet resultater fra nasjonale prøver i 5. og 8. klasse.

Utpøving MST-PSB: I ny Kvalitets- og strukturereform for barnevernet framgår det at Bufetat fortsatt skal tilby spesialiserte behandlingstjenester. Dette har stor betydning for videreføring og eventuell nyetablering av behandlingsmetodene FFT, MST, TFCO og tilpasninger til metodene som for eksempel MST-CAN. NUBU arbeider også aktivt med utviklere av MST-tilpasningen PSB, Problem Sexual Behavior, rettet mot unge overgripere for å styrke teamenes kompetanse for å kunne tilby behandling til denne gruppen ungdom. Det ble i august 2018 sendt inn forslag til organisering og utpøving av MST-PSB som kan dekke landet på en best mulig måte.

Under oppstartsmøte av BONDS-SLEDE hadde prosjektgruppen ved NUBU besøk av samarbeidspartner Atle Dyregrov. Her sammen med (f.v.) Görel Bringedal, Ane Nærde, Thormod Idsøe og Kristine Amlund Hagen.

Forsknings- og utviklingssamarbeid – nasjonalt og internasjonalt

I FFT foregår evalueringen i samarbeid med FFT med teamene i Trondheim, Skien, Stavanger og Bærum.

Det er også tett samarbeid med utvikler John Weisz ved Harvard University i forbindelse med evalueringsstudien av MATCH (The Modular Approach to Therapy for Children with Anxiety, Depression, or Conduct Problems).

I Koba-studien er det innledet et samarbeid med barnevernstjenestene i Drammen og Bærum og bydelen Bjerke i Oslo. I tillegg har vi konsultert med Forandringsfabrikken, Landsforeningen for Barnevernsbarn og ansatte ved utvalgte skoler. Dette samarbeidet gjelder både planlegging og gjennomføring av studien, og vil senere omfatte arbeidet med å fortolke utfall.

DU-prosjektet retter seg mot elever og gjennomføres ved lokale videregående skoler, noe som medfører kontakt og dialog rundt tilrettelegging og gjennomføring av kursene.

I utvidet TIBIR-prosjektet samarbeider vi med utvalgte TIBIR-kommuner.

Forskning og utvikling

Deltakelse i internasjonale nettverk for forskning og utvikling

NUBU inntar en aktiv rolle i det internasjonale nettverket av fagfolk og organisasjoner som arbeider med atferdsproblemer og sammensatte vansker blant barn og unge. NUBU blir hyppig invitert til å bidra ved internasjonale fagkonferanser, og vi inviterer anerkjente fagfolk utenfra til våre egne konferanser.

Blant internasjonale fagkonferanser som er sentrale på vårt felt, inngår den årlige SPR-konferansen (Society for Prevention Research), APA-konferansen (American Psychological Association), Nordisk implementeringskonferanse og SRCD konferansen (Society of Research in Child Development), hvor NUBUs forskere regelmessig bidrar med presentasjoner og/eller postere. Nettverkssamarbeid med forskningsmiljøer i Norden, USA og Europa videreføres.

NUBUs internasjonale – og nasjonale – orientering og resultater kan måles langs tre linjer. Internasjonale publikasjoner, deltakelse og presentasjoner på anerkjente internasjonale konferanser – og samarbeid knyttet til forsknings- og utviklingsarbeid på feltet.

- Samarbeidet med Oregon Social Learning Center (OSLC) og ISII (Implementing Science International Inc) er videreført for å opprettholde reliabel sertifiseringskompetanse i det norske sertifiseringsteamet og samarbeide om videre fagutvikling. Det norske sertifiseringsteamet består på landsbasis av til sammen 13 FIMP-reliable PMTO-sertifisører.
- Samarbeidet med programutvikler professor John Weisz, Harvard University, professor Sarah Kate Bearman og assisterende professor Ana Ugueto, University of Texas om en utprøving av en modulær behandlingstilnærming for barn med sammensatte vansker, Modular Approach to Treatment for Children with Anxiety, Depression, Trauma, or Conduct Problems (MATCH-ADTC), er videreført.
- Fagdirektør og assisterende fagdirektør i avdeling barn har deltatt på Europeisk PMTO-nettverk med lederne for PMTO i Nederland, Danmark, Island og Norge. Målsettingen var å videreføre et europeisk nettverk for PMTO, hvor man kan samarbeide om å opprettholde metodeintegritet, utveksle implementeringserfaringer og planlegge neste globale PMTO-konferanse.
- Gitt faglig støtte og veiledning til skoleutviklere i Sverige som ønsker å utvikle og tilpasse PALS-modellen i sine skoler for å fremme positiv atferd, læringsstøtte og samhandling i læringsmiljøet (PALS).
- Samarbeid med fagmiljøer i USA ved Universitetet i Oregon samt SW-PBIS miljøet ved Center for Educational Networking i Michigan
- Samarbeid med professor Phil A. Fisher, Center on the Developing Child, Harvard University om utviklingen av nye komponenter for utvidelsen av målgruppen til TIBIR til å omfatte kartlegging og forebyggende intervensjoner for barn i risiko for å utvikle angst, depresjon, sammensatte vansker og barn i risiko for omsorgssvikt.
- NUBU har et aktivt samarbeid med MST Services relatert til implementering og utvikling av MST og MST-CAN. Ytterligere har man et månedlig samarbeid med alle MST Network partners i Europa relatert til drift og kvalitetssikring av metoden, samt gjennomføring av Europeisk MST-konferanse i Malmø i mai 2018.
- NUBU har samarbeid med FFT LLC knyttet til implementeringen av FFT i Europa og i Norge.
- NUBU har hatt samarbeid med utviklerne av TFCO relatert til kvalitetssikring og sertifisering av TFCO-team i Norge.

«Når de som trenger det, ikke kommer til psykologen, må psykologen komme til dem. Jeg ønsker meg et tettere samarbeid mellom skole og psykolog, mellom PP-tjenesten og skolene.» Thormod Ildsøe, seniorforsker ved NUBU og prosjektleder for DU-studien.

Utprøving av The Modular Approach to Therapy for Children with Anxiety, Depression, or Conduct Problems (MATCH)

Evalueringsstudien av MATCH som hadde oppstart i januar 2016, har pågått i 2018 også. Studien gjennomføres i samarbeid med John Weisz ved Harvard universitet og hans team med amerikanske konsulenter. Dette er en såkalt modulær intervensjon som skreddersyr og kombinerer komponenter fra fire ulike evidensbaserte intervensjoner (én rettet mot atferdsvansker, én mot angst, én mot depresjon og én mot traumer) ut fra barnas behov og utfordringer. MATCH har vist seg å ha god effekt både på internaliserte og eksternaliserte problemer i et utvalg barn i alderen 6 til 14 år med ulik grad av komorbide lidelser (Weisz mfl., 2012).

I 2018 har NUBU hatt samarbeid med 5 BUPer (Øvre Romerike, Follo, Nord-Hordaland, Sentrum (Bergen) og Ytrebygda. Ved årsskifte var det 11 aktive terapeuter.

Fagpersoner fra utviklingsavdelingene deltar i oppfølgingen av terapeutene i studien via to ukentlige møter med hver enkelt behandlingsteam: deltagelse i konsultasjonen klinikke teamet har med sin amerikanske konsulent, samt forberedelsesmøter som de norske co-konsulentene leder. I tillegg har en fra utviklingsavdeling barn selv hatt kliniske MATCH-saker for å kvalifisere seg som fremtidige MATCH-konsulenter.

En ny opplæring fant sted i mars 2018, hvor OUS BUP Nord og Hamar ble rekruttert som nye klinikker, samt terapeuter fra eksisterende samarbeidsklinikker (Øvre Romerike og BUP Sentrum, Bergen). Utviklingsavdelingene og forskningsavdelingen har deltatt i flere møter ved eksisterende og nye klinikker i denne sammenheng. Planleggingen av den nye opplæringen gjøres som et samarbeid mellom utviklingsavdelingene og forskningsavdelingen.

Utviklingsavdelingene og forskningsavdelingen har jevnlig møter både om samarbeid rundt gjennomføring av studien og rekruttering av nye klinikker. I 2018 har det vært seks Skype-møter mellom NUBU og de amerikanske samarbeidspartnerne.

«Positive endringer i foreldreferdigheter ser ut til å ha en overføringsverdi fra hjemmet til skolen eller barnehagen. Oppmuntring og ros fra foreldre var også forbundet med mer positive vurderinger av barnas sosiale ferdigheter etter endt behandling.»

Hagen, K. A. & Ogden, T. (2018). Hvem har størst utbytte av PMTO? *KONTEKSTonline*, 2. ISSN 2535-4825.

Årsregnskapet 2018

Styrets årsberetning og årsregnskap med noter er tilgjengelig som nedlastbar PDF på nubu.no

Her framkommer:

- Leders kommentar til årsregnskapet
- Resultat
- Balanse eiendeler
- Balanse egenkapital og gjeld

Samlet var NUBUs inntekter i 2018 på ca. 61,9 millioner kroner. NUBU har stabile inntekter gjennom offentlige tilskudd.

Leders kommentar til regnskapet

Tilskuddene fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Helsedirektoratet var i 2018 samlet på 53,6 millioner kroner. Det gis òg tilskudd til implementering av PALS-programmet fra Utdanningsdirektoratet. Bevilgningen til dette prosjektet var i 2018. 1,33 millioner kroner

Hovedfinansieringen av det longitudinelle forskningsprosjektet Barns sosiale utvikling (BONDS) kommer fra Norges forskningsråd. Avslutning og oppstart av enkeltprosjekter gjør at bevilgningen fra Forskningsrådet er 2,5 millioner lavere i 2018 enn 2017; 2,55 millioner kroner.

Samlet var NUBUs inntekter i 2018 på ca. 61,9 millioner kroner; kr 225 798 lavere enn i 2017. Dette skyldtes i hovedsak lønns- og prisjustering, og at Nasjonal Fagkonferanse som normalt avholdes årlig ikke ble arrangert grunnet Barn og Unge kongressen i Bergen 2018.

Pensjonskostnadene i 2018 ligger på samme nivå som i 2017. Det er forventet at pensjonskostnadene vil ligge på samme nivå de nærmeste to årene ut i fra aldersfordelingen blant de ansatte. Pensjonspremien er fremdeles høy og hendelses basert fakturering fra Statens pensjonskasse (SPK) ved endringer belaster NUBU sitt driftsregnskap betydelig.

Det er lagt opp til samme aktivitetsnivå i 2019 som i 2018.

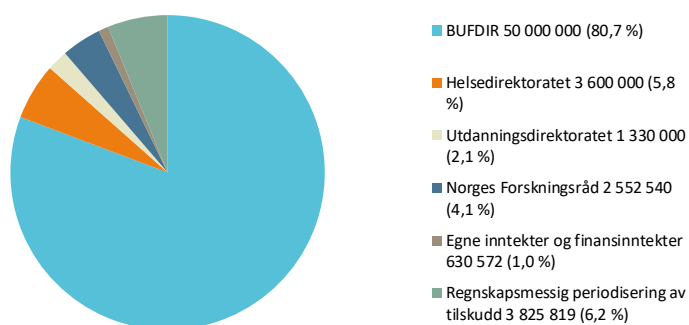
Årets driftsresultat er et underskudd på kr 130 259, som med sum finansposter gir et samlet underskudd på kr 102 382. Den balanseførte pensjonsforpliktelsen opprettholdes fra 2017

NUBU har plassert midler i aksje og obligasjonsfond grunnet lav innskuddsrente i bank og for bedre kapitalforvaltning over tid. Formålene med fondene er til dels å dekke de avsatte fremtidige pensjonsforpliktelsene, dernest å forvalte likvide midler best mulig. Av de totalt kr 25 985 704 gjelder kr 15 752 241 korridor/ balanseført pensjonsforpliktelse og kr 10 233 463 er kortsiktig plassering i stedet for bank.

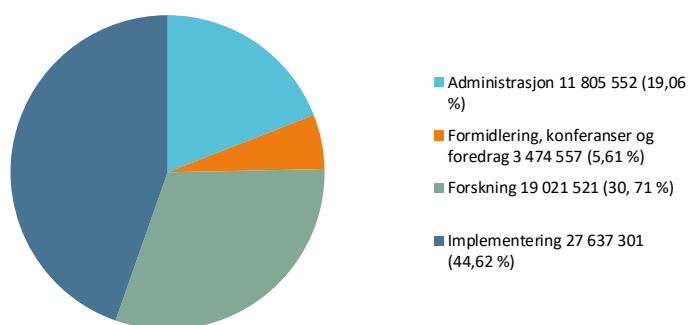
Avsetningene til korridor/balanseførte pensjonsforpliktelser har hatt en verdireduksjon på kr 813 278 i 2018. Renteinntekter gir et finansresultat på kr 27 877 mot 1 302 108 i 2017.

NUBU har stabile inntekter gjennom offentlige tilskudd. Virksomheten har en egenkapital andel på 32 % som er tilfredsstillende og avsetningene til pensjon og pensjonsforpliktelser solide, men NUBU vil ha likviditetsmessige utfordringer knyttet til sene utbetalinger av tilskudd fra bevilgende myndigheter. NUBU er ikke eksponert for markedsrisiko eller kredittrisiko, men vurderer løpende risiko knyttet til økte pensjonskostnader og valutaforskjeller.

BEVILGERE OG TILSKUDD

BEVILGNINGER OG FORDELING

Beløp i NOK

Resultat	2018	2017
Driftstilskudd fra departement og statlige etater	61 308 359	58 417 344
Salgsinntekter	611 621	2 627 671
Annen driftsinntekt	18 951	1 119 714
Sum driftsinntekt	61 938 931	62 164 729
Lønnskostnad	- 39 951 481	- 38 273 472
Andre driftskostnader	- 22 117 709	- 24 052 468
Avskrivning på varige driftmidler og immaterielle eiendeler	-	-
Nedskrivning på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	-	-
Sum driftskostnad	- 62 069 190	- 62 325 940
Driftsresultat	- 130 259	- 161 211
Finansinntekter og finanskostnader		
Annen renteinntekt	608 265	529 542
Annen finansinntekt	405 590	261 862
Verdireduksjon i markedsbaserte omløpsmidler	813 278	0
Annen rentekostnad	- 601	- 1 395
Annen finanskostnader	- 172 099	- 18 372
Resultat av finansposter	985 978	19 767
Resultat før skattekostnad	- 102 382	1 140 897
Årsresultat	- 102 382	1 140 897
Overføringer annen egenkapital	- 102 382	1 140 897
Sum overføringer	- 102 382	1 140 897

Balanse	2018	2017
EIENDELER		
Finansielle anleggsmidler		
Obligasjoner	–	–
Andre langsiktige fordringer	1 550 861	1 550 861
Sum finansielle driftsmidler	1 550 861	1 550 861
Sum anleggsmidler	1 550 861	1 550 861
Omløpsmidler		
FORDRINGER		
Kundefordringer	57 501	1 544 173
Andre fordringer	431 589	271 490
Sum fordringer	489 090	1 815 663
Investeringer		
Andre markedsbaserte finansielle instrumenter	25 985 704	25 981 806
Bankinnskudd, kontanter og liknende	13 025 603	13 377 971
Sum omløpsmidler	39 500 398	41 175 440
SUM EIENDELER	39 500 398	41 175 440

Beløp i NOK

Balanse	2018	2017
EGENKAPITAL OG GJELD		
C. Egenkapital		
I. Innskutt egenkapital		
Aksjekapital	100 000	100 000
Overkursfond	–	–
Annen innskutt egenkapital	–	–
Sum innskutt egenkapital	100 000	100 000
II. Opptjent egenkapital		
Årets resultat overført annen egenkapital	–	–
Annen opptjent egenkapital	–	–
Sum opptjent egenkapital	12 545 754	12 648 137
Sum innskutt og opptjent egenkapital	12 645 754	12 748 137
D. Gjeld		
I. Avsetning for forpliktelser		
Pensjonsforpliktelser	15 752 241	15 752 241
II. Annen langsiktig gjeld		
Gjeld til kredittinstitusjoner		-
III. Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	1 733 921	1 325 040
Skyldige offentlige avgifter	2 576 539	2 850 298
Annen kortsiktig gjeld	6 791 943	8 499 724
Sum kortsiktig gjeld	11 102 402	12 675 062
Sum gjeld	26 854 643	28 427 303
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	39 500 398	41 175 440

Godkjent under styremøte Oslo, 27.3.2018
 Styret i Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge – NUBU AS

Publikasjoner

ARTIKLER MED FAGFELLEVRDERING

Arnesen, A., Braeken, J., Ogden, T., & Melby-Lervåg, M. (2018). Assessing Children's Social Functioning and Reading Proficiency: A Systematic Review of the Quality of Educational Assessment Instruments Used in Norwegian Elementary Schools. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 1–26. doi.org/10.1080/00313831.2017.1420685.

Backer-Grøndahl, A., Nærde, A. & Idsøe, T. (2018). Hot and Cool Self-Regulation, Academic Competence, and Maladjustment: Mediating and Differential Relations. *Child Development*. doi.org/10.1111/cdev.13104.

Cook, K.D., Dearing, E., & Zachrisson, H.D. (2018). Is Parent-Teacher Cooperation in the First Year of School Associated with Children's Academic Skills and Behavioral Functioning? *International Journal of Early Childhood*.

Dearing, E, Zachrisson, H.D., Mykletun, A., & Toppelberg, C.O. (2018). Estimating the consequences of Norway's national scale-up of early childhood education and care (beginning in infancy) for early language skills. *AERA Open*, 4: 1-16.

Eliassen, E., Zachrisson, H. D., & Melhuish, E. (2018). Is cognitive development at three years of age associated with ECEC quality in Norway? *European early Childhood Education Research Journal*, 26, 97–110. doi.org/10.1080/1350293X.2018.1412050.

Engell, T., Follestad, I. B., Andersen, A., & Amund-Hagen, K. (2018). Knowledge Translation in Child Welfare: Improving Educational Outcomes for Children at Risk: Study protocol for a hybrid randomized controlled pragmatic trial. *TRIALS*. (Open access)

Flouri, E., Narayanan, M. K., Nærde, A. (2018). Stressful life events and depressive symptoms in

mothers and fathers of young children. *Journal of Affective Disorders*, 230, 22–27. doi:10.1016/j.jad.2017.12.098.

Hagen, K. A., Hilsen, M., Kallander, E. K., & Ruud, T. (2018) Health-related quality of life (HRQoL) in children of ill or substance abusing parents: examining factor structure and sub-group differences. *Quality of Life Research*. doi.org/10.1007/s11136-018-2067-1.

Hagen, K. A., & Ogden, T. (2017). Hvilke barn og familier har størst utbytte av foreldreveiledningen «Parent Mangement Training»? *Best Practice Psykiatri/Neurologi*, 12, 33–35.

Hukkelberg, S. S., & Ogden, T. (2018). Dimensionality of oppositional defiant disorder. *Child and Adolescent Mental Health*, 23(2), 121-129.

Keles, S. & Idsøe, T. (2018). A meta-analysis of group Cognitive Behavioral Therapy (CBT) interventions for adolescents with depression. *Journal of Adolescence*. 67, 129–139. https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2018.05.011.

Keles S., Olseth A. R., Idsøe T. & Sørli M.-A. (2018). The longitudinal association between internalizing symptoms and academic achievement among immigrant and non-immigrant children in Norway. *Scandinavian Journal of Psychology*. doi.org/10.1111/sjop.12454. (Open access.)

Kjøbli, J., Zachrisson, H. D., & Bjørnebekk, G. (2018). Three Randomized Effectiveness Trials—One Question: Can Callous-Unemotional Traits in Children Be Altered? *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 47(3), 436-443.

Ronfard, S., Zambrana, I. M., Hermansen, T.K., & Kelemen, D. (2018). Question-asking in childhood: A review of the literature and a framework for understanding its development. *Developmental Re-*

view. Advance online publication. doi: 10.1016/j.dr.2018.05.002.

Skogøy, B. E., Sørgaard, K., Maybery, D., Ruud, T., Stavnes, K., Kufås, E., & Ogden, T. (2018). Hospitals implementing changes in law to protect children of ill parents: a cross-sectional study. *BMC health services research*, 18(1), 609. doi.org/10.1186/s12913-018-3393-2

Sørli, M.-A., Idsøe, T., Ogden, T., Olseth, A. R., & Torsheim, T. (2018). Behavioral trajectories during middle childhood: Differential effects of the School-Wide Positive Behavior Support Model. *Prevention Science*, 1-11, First online, 18.08.18. doi 10.1007/s11121-018-0938-x. (Open access).

Tømmerås, T., Kjøbli, J., & Forgatch, M. (2018). Benefits of Child Behavior Interventions for Parent Well Being. *Family Relations*, 67(5), 644-659.

Zachrisson, H. D., Janson, H., & Lamer, K. (2018). The Lamer Social Competence in Preschool (LSCIP) Scale: Structural Validity in a Large Norwegian Community Sample. *Scandinavian Journal of Educational Research*, doi: 10.1080/00313831.2017.1415963.

ARTIKLER UTEN FAGFELLEVRDERING

Apeland, A. (2018). Mangfold og tilpasning i PMTO-arbeidet. Fra den internasjonale konferansen «PMTO and Diversity» i Århus juni 2017. *KONTEKSTonline*, 1, 18-27. ISSN 2535-4825.

Apeland, A. og Laland, H. (2018). Emosjonsregulering hos foreldre i høykonfliktfamilier – illustrert ved PMTO, *forebygging.no*

Frønes, I. (2018). Past, present and futures of childhood studies: A conversation with former editors of *Childhood*. Cook, Rizzini, og Qvortrup.

Grønlie, A.A. (2018). Kompetansebehovet i barne-

vernet – om endringen av ansvarsfordelingen mellom stat og kommune. *KONTEKSTonline*, 1(1), 54-62. ISSN 2535-4825.

Hagen, K. A. (2018). Vi har lært mye om hva som virker. Hva gjør vi nå? *forebygging.no*, mars 2018.

Hagen, K. A. & Ogden, T. (2018). Hvem har størst utbytte av PMTO? *KONTEKSTonline*, 2, 28-36. ISSN 2535-4825.

Heiestad, F. (2018). Trivsel i skolehverdagen. Intervju. *KONTEKSTonline*, 2, 44-47. ISSN 2535-4825.

Idsøe, T., Keles, S., Bringedal, G., Børve, T., & Ogden, T. (online first, 2018). Utenfor rekkevidde. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 55(12).

Lønnum, K. (2018). Å være på vakt. Hvordan er det å være tilgjengelig hele døgnet? Intervju med terapeutene Ani Elise Pilavian Vik (leder og veileder MST-CAN, Bærum kommune) og Kharim Lekhal (be-handlingsleder TFCO-Sandvika). *KONTEKSTonline*, 1, 50-53. ISSN 2535-4825.

Lønnum, K., Sveinsson, Å., Hay, A. F., Mørkrid-Thøgersen, D., Ervik-Jeanning, R., & Christensen, B. (2018). En evidensbasert tiltakskjede for ungdom. En deskriptiv studie av problembelastning hos ungdommer ved inntak i behandlingsprogrammene FFT, MST og TFCO. *KONTEKSTonline*, 1, 28-39. ISSN 2535-4825.

Lønnum, K., & Christensen, B. (2018). Lost in translation? Om oversettelse og forståelse av begreper innen evidensbaserte metoder for behandling av barn og unge. *KONTEKSTonline*, 2, s. 36-43. ISSN 2535-4825.

Lønnum, K., Tollefsen, N. Ervik-Jeanning, R., & Christensen, B. (2018). Behandling av ungdom med atferdsproblemer. Forebygging av videre kriminell utvikling. *Fokus – tidsskrift for politiets kriminalfore-*

byggende forum, 4, 12-15.

Ogden, T. (2018). Ut av rundkjøringen? Det gjelder å tette gapet mellom kunnskap og praksis. *KONTEKSTonline*, 1, 5–16. ISSN 2535–4825.

Ogden, T. (2018). Inkluderende fellesskap for barn og unge. En kommentar til ekspertutvalgets rapport om spesialundervisningen. *KONTEKSTonline*, 2, 48–52. ISSN 2535–4825.

Ogden, T. (2018). Sosial kompetanse og sosial læring hos barn og unge. *forebygging.no*. 5/2018.

Ronfard, S., Zambrana, I.M. Hermansen, T., & Kelemen, D. (2018). Question Asking in Childhood: A review of the literature and a framework for understanding its development. *Developmental Review*. Advance Online Publication.

Sørli, M-A. (2018). Hva kan vi forvente av PALS. Positiv atferds- og læringsstøtte – en skoleomfattende innsatsmodell. *KONTEKSTonline*, 2, 5-19. ISSN 2535–4825.

Talgø, K. H. (2018). Gode prestasjoner i barneskolen kan gi bedre psykisk helse. *forskning.no*.

Utgarden, I-H. (2018). Konsentrater. Kortversjoner av fagartikler fra 2018. *KONTEKSTonline*, 2, 52–56. ISSN 2535–4825.

Vannebo, A. (2018). Konsentrater. Kortversjoner av fagartikler fra 2017. *KONTEKSTonline*, 1, 62–73. ISSN 2535–4825.

Zachrisson, H. D., & Ogden, T. (2018). Tull eller tiltak? Om å tolke effektstørrelser i kontrollerte evalueringstudier. *KONTEKSTonline*, 1, 40–48. ISSN 2535–4825.

BØKER OG BOKKAPITLER

Arnesen, A., Meek-Hansen, W., Ogden, T., & Sørli, M-A. (2018, in press). SW-PBIS in Norway: Evidence-based continuum of adaptation, development, implementation and sustainability. In S. L. Goei, & R. DePry (Eds.). *School-wide positive behaviour inter-*

ventions and supports. European research, applications and practices. Routledge.

Frønes, I. (2018). Den krevende barndommen. Om barndom, sosialisering og politikk for barn. *Cappelen Damm Akademisk*. ISBN/EAN 9788202595494. s. 176.

Ogden, T. (2018). Dette vet vi om bruk av forskningskunnskap. *Oslo, Gyldendal Akademisk*.

Ogden, T. & Amlund-Hagen, K. (2018). Adolescent mental health. Prevention and intervention, 2nd edition. Adolescence and Society series. *Routledge, UK*.

Zambrana, I.M. (2018). Kommunikasjon er intensjon med informasjon. I: Harald Martinsen, Espen Røysamb & Kristine Stadskleiv (ed.), På enhver mulig måte – Perspektiver på typisk og atypisk utvikling av kommunikasjon og språk. *Festskrift til Professor Emeritus Stephen von Tetzchner* (pp. 125 – 142). Oslo: Universitetet i Oslo.

Følgende artikkel er skrevet av blant annet Siril Cock Aschjem, regionkonsulent i Bufetat om TIBIR tilpasset minoriteter: Lorentsen, I., S., Desprée, A., W., Salvigsen, T., Aschjem, S., Glavin, K. (2018) Verktøyet TIBIR kan gjøre foreldre med minoritetsbakgrunn tryggere i rollen. *Sykepleien*.

VEDLEGG PÅ NUBU.NO

2018 Aktivitetsrapport

Årsrapporten 2018 er trykket og sendt til aktuelle offentlige instanser og samarbeidspartnere, og foreligger ellers elektronisk tilgjengelig på vår hjemmeside www.nubu.no

For nærmere detaljer omkring aktivitetene i 2018 viser vi til vedlegg også tilgjengelig på www.nubu.no.

Her følger en oversikt over hva aktivitetsrapporten inneholder..

- Ansatte per 31.12.2018
- Publikasjoner (se også side 34 her i rapporten)
- Konferanser
- Konferanse- og seminarbidrag
- Undervisning, opplæring og tjenestestøtte
- Veiledning og konsultasjoner
- Komitéarbeid, review og sensorvirksomhet

2018 Rapporter fra fagavdelingene

I denne foreliggende rapporten har vi ønsket å legge vekt på de store linjene, i tråd med våre oppdrag i Tilskuddsbrevet fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Vi supplerer vår informasjon med å legge ut avdelingsvise rapporteringer på vår hjemmeside. Disse vil utfylle bildet av senterets samlede virksomhet. Våre fagavdelinger er:

- Forskningsavdelingen
- Utviklingsavdeling barn
- Utviklingsavdeling ungdom

2018 Styrets årsberetning og regnskap

Styrets årsberetning er tilgjengelig som nedlastbar PDF på www.nubu.no

Redaksjon: Kristin Horn Talgø og Terje Christiansen
Grafisk design: Tove Laila Nilsen
Foto: Colourbox og NUBU
Kommentarer eller spørsmål til denne årsrapporten
kan rettes til k.h.talgo@nubu.no

Områder med behov for styrking og satsningsområder innenfor praksisfeltet utsatte barn og unge:

- Evaluering av nasjonal plan for hjelpetiltak i barnevernet.
- Evaluering av tiltak i førstelinjetjenesten for barn med sammensatte problemer og/eller i risiko for omsorgssvikt.
- Rusforebygging og behandling.
- Ytterligere og muligens flere typer hjelp til familier i såkalte multiproblem-situasjoner, og familier som ikke responderer/opplever nytte av programmene våre der flesteparten gjør det.
- Utvikling av gode kvalitetsindikatorer på tiltak (og andre innsatser) i barnevernet, samt i andre barne-, unge- og familietjenester.
- Styrking av behandlingstilbudet for familier med ungdom som begår seksuelle overgrep.
- Styrking av kommunenes bestillerkompetanse for hjemmebaserte tjenester.
- Lavterskeltilbud til ungdom i risiko (for å utvikle sammensatte problemer, ikke bare kriminalitet, men også angst og depresjon).
- Styrking av ressurser til foreldrerådgivning for å sikre likestilte tilbud til hele befolkningen uavhengig av geografi.

Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge AS – NUBU

Postboks 7053 Majorstuen, 0306 Oslo

Essendrops gate 3, 0368 Oslo

Telefon: 23 20 58 00

www.nubu.no

www.facebook.com/nubunytt

www.twitter.com/nubunytt